

Кужелюк В. Л., студент,
Інститут заочного та дистанційного навчання,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Козирева В. П., к.ю.н., доцент

ЗАХИСТ ПРАВ КРЕДИТОРІВ У СПРАВІ ПРО БАНКРУТСТВО

Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» сприяє, з одного боку, відновленню платоспроможності боржника, а з іншого — задоволенню вимог кредиторів у якомога більшому розмірі, але містить низку неточностей, серед яких — проблеми правового статусу кредиторів у процедурі банкрутства [1]. Не встановлено якихось обмежень щодо суб'єктів, які мають статус кредиторів. Ними можуть бути будь-які українські, іноземні фізичні чи юридичні особи.

У процедурі банкрутства, як правило, бере участь не один кредитор. Поза межами процедури банкрутства кредиторами називають практично всіх осіб, що мають грошові вимоги до боржника. Проте діючими особами процедури банкрутства є далеко не всі кредитори, а лише ті, що включені до реєстру вимог кредиторів та затверджені ухвалою господарського суду. Тому часто виникають колізії, чому особа, називаючись за законом кредитором, не може брати участь нарівні з іншими кредиторами в процедурі банкрутства. На жаль, Закон не дає на це прямої відповіді. Відсутність у ньому норми щодо визначення інших кредиторів ускладнює правозастосовну діяльність.

Кредитор — юридична або фізична особа, а також органи державної податкової служби та інші державні органи, які мають підтверджені у встановленому порядку документами вимоги щодо грошових зобов'язань до боржника.

Закон поділяє всіх кредиторів на конкурсних, поточних і забезпечених. Конкурсні кредитори — це юридичні та фізичні особи за вимогами до боржника, які виникли до порушення провадження у справі про банкрутство та вимоги яких не забезпечені заставою майна боржника. До них належать також кредитори, вимоги яких до боржника виникли внаслідок правонаступництва за умов виникнення таких вимог до порушення провадження у справі про банкрутство.

Поточні кредитори — це юридичні та фізичні особи за вимогами до боржника, які виникли після порушення провадження у справі про банкрутство. До визнання боржника банкрутом спори боржника з кредиторами, які мають поточні вимоги до боржника, вирішуються шляхом їх розгляду у позовному провадженні господарським судом, у провадженні якого перебуває справа про банкрутство. Поточні кредитори з вимогами до боржника, які виникли після порушення провадження у справі про банкрутство, можуть пред'явити такі вимоги після прийняття

господарським судом постанови про визнання боржника банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури. До визнання боржника банкрутом спори боржника з кредиторами, які мають поточні вимоги до боржника, вирішуються шляхом їх розгляду у позовному провадженні господарським судом, у провадженні якого перебуває справа про банкрутство.

Забезпечені кредитори – кредитори, вимоги яких забезпечені заставою майна боржника (майнового поручителя). Ці кредитори зобов'язані подати заяву з грошовими вимогами до боржника під час провадження у справі про банкрутство лише в частині вимог, що є незабезпеченими, або за умови відмови від забезпечення.

О. М. Бірюков вважає, що кредитори, майнові вимоги яких забезпечені заставою, визнаються конкурсними з пріоритетним задоволенням вимог, а Б. М. Поляков зазначає, що в Законі заставний кредитор не належить до розряду конкурсних, однак його вимоги підлягають включенню до реєстру вимог окремо [2, с. 59].

Законодавець намагався максимально захистити такого кредитора: у процедурі ліквідації вимоги заставного кредитора задовольняються позачергово за рахунок майна банкрута (ч. 9 ст. 45 Закону); обов'язкова згода при укладенні мирової угоди – всі кредитори, вимоги яких забезпечені заставою майна боржника, висловлюють письмову згоду на укладення мирової угоди (ч. 1 ст. 78 Закону). Разом із тим, у Законі містяться обмеження, коли заставний кредитор не може ініціювати порушення справи про банкрутство.

Як зазначає Д. Бутирський, «заставний кредитор не може бути членом комітету кредиторів, а тому, незважаючи на розмір грошових вимог, не може впливати на хід справи про банкрутство і повинен чекати, поки інші кредитори будуть визначати, що робити з боржником» [3, с. 80].

У науковій літературі визначаються такі види кредиторів: ініціюючі, вимушені, заставні, кредитори поточної заборгованості, привілейовані, реєстрові (конкурсні), кредитори погашеної заборгованості [3, с. 56-62].

Отже, регулюючи проблеми кредиторів, Закон опосередковано виділяє: кредиторів за вимогами про виплату заробітної плати, аліментів, відшкодування шкоди, заподіяної здоров'ю та життю громадян, авторської винагороди; кредиторів, вимоги яких забезпечені заставою майна боржника; ініціюючих кредиторів; приєднаних кредиторів і виділяє кредиторів публічних і приватних вимог.

Література

1. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 22.12.2011 р. № 2343-ХІІ Із змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 32–33. – Ст. 413.

2. Поляков Б. М. Законодавство України про банкрутство: теорія та практика його застосування / Б. М. Поляков — К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2005. — 240 с.

3. Бутирський Д. Заставні кредитори у процедурі банкрутства / Д. Бутирський // Санація та банкрутство. — 2006. — № 4. — С. 79–81.

УДК 347.777 (043.2)

Магльована І. І., студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Горбатюк Я. В., асистент

ЩОДО ПОНЯТТЯ НЕДОБРОСОВІСНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

В праві різних країн відсутнє однакове розуміння антиконкурентних дій, а правове регулювання питань у сфері порушення недобросовісної конкуренції ґрунтується на необхідності охорони внутрішньої економічної стабільності держави.

Проблеми захисту суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції є недостатньо дослідженими у вітчизняній економічній та правовій науці. В наявних навчальних посібниках і монографічних виданнях ці питання розглядаються лише фрагментарно. Тому необхідним є встановлення єдиного підходу до розуміння поняття недобросовісної конкуренції.

Вперше поняття «недобросовісна конкуренція» з'явилося у Франції в середині ХІХ століття. Ним стали оперувати суди з метою захисту інтересів підприємців, що вели конкурентну боротьбу на ринку і потерпали від недобросовісних дій конкурентів [1, с. 155].

На сьогодні визначення недобросовісної конкуренції у правовій літературі звичайно наводиться за текстом Паризької конвенції про охорону промислової власності від 20 березня 1883 року (із наступними змінами), що являє собою міжнародну угоду, учасницями якої є більш ніж сто держав світу (у тому числі і Україна). Як законодавство, так і практика, визначаючи поняття недобросовісної конкуренції, розуміють під нею таку конкуренцію, яка «суперечить приватним звичаям у сфері промисловості і торгівлі» (стаття 10-bis Паризької конвенції). Закріплюючи таке загальне визначення акту недобросовісної конкуренції і зобов'язуючи забезпечити ефективний захист від недобросовісної конкуренції, Паризька конвенція тим самим передбачає, що кожна держава-член конвенції, виходячи із цього визначення і своїх національних особливостей, самостійно визначить, що слід розуміти під недобросовісною конкуренцією [2, с. 37].

Це визначення уточнюється і конкретизується у національних законодавчих актах різних країн, наприклад, в країнах германської системи права, з точки зору загальних засад цивільного права, таких як «добросовісність», «розумність», «звичаї ділового обороту», «добрі звичаї».